

Internationell arbetserfarenhet ger yrkesvana och vidgade vyer

”Det att jag kom till Norge för att arbeta är nog det bästa jag gjort”, utbrister Emil Nystedt nöjt. ”Jag har redan fått så många goda vänner, inte bara från Norge utan även från andra länder och har lärt mig väldigt mycket nytt.”

Intervju: Börje Takolander Bild: Privat

Emil Nystedt, 18 år och utexaminerad VVS-montör sedan december ifjol, arbetar för närvarande i Norge. Vi låter honom själv berätta om sina första månader som proffs inom VVS-branschen och varför han överhuvudtaget började studera VVS-teknik.

”Jag är född och uppvuxen i Lovisa. Mitt studieliv efter högskolastadiet började med att jag sökte till fordonsmekanikerlinjen vid Inveon i Borgå, eftersom jag tyckte om att skruva och fixa på bilar och mopeder på fritiden. Jag blev antagen och gick ett halvt år där, men efter en inlärningsperiod när jag jobbade

för min pappa **Mikael Nystedt** som VVS-montör, bestämde jag mig för att fordonsmekanikerjobb nog inte är det jag vill göra som heltidsarbete i framtiden, men nog som hobby.”

VVS-BRANSCHEN BEKANT FRÅN TIDIGARE

”VVS-branschen har alltid stått mig nära och intresserat mig. Ända sedan årskurs 3 i lågstadiet har jag tillbringat många eftermiddagar och kvällar efter skolan på min farfars VVS-företag, LVI-Nystedt Oy Ab, som min pappa nu tagit över. Under hela högskolastadietiden jobbade jag på fältet så mycket jag bara hade tid

och ork, så stora delar av sommarloven och andra lov jobbade jag där. Jag har alltid trivts med och tyckt om det jobbet och därför beslöt jag mig att söka till VVS-montörslinjen vid Axxell i Karis i januari år 2017. Jag blev antagen och hoppade in i klassen när hälften av årskurs 1 var avverkad.

Jag gjorde mina studier vid Axxell i snabb takt, jobbade långa kvällar för att nå mitt mål som var att klara av studierna på så kort tid som möjligt. Jag genomförde utbildningen som normalt tar tre år på två läsår och blev färdig VVS-montör den 19 december år 2018. Att det var

möjligt berodde nog på min bästa studiehandledare **Marina Karjanlahti** och alla mina lärare.

Under studietiden på Axxell hade jag ett antal arbetspraktiker. Några av dem gjorde jag på min pappas företag och en på VVS-företaget LVI Gerkman Oy Ab i Svartå i Raseborg.”

DRÖM ATT JOBBA UTOMLANDS

”Tanken att jobba utomlands hade jag egentligen haft länge som en dröm och jag har bara väntat på den rätta tidpunkten. Efter att jag blev klar med studierna var det min mamma som sade att ’nu ska du ta tillfället i akt och åka utomlands och jobba’. Hon hjälpte mig sedan att hitta olika arbetsplatser dit de sökte VVS-montörer, främst i Norge.

Jag får ofta frågan varför jag åkte utomlands på jobb och för mig finns det många orsaker, bland annat nyfikenhet och förstås för att tjäna pengar. Den största orsaken för mig är nog ändå den internationella erfarenheten jag får.

Att jobba i Norge var väldigt nytt för mig. Jag kände ingen som hade åkt från Finland på jobb till Norge och jag kände överhuvudtaget ingen från Norge. Jag visste inte riktigt vad jag skulle förvänta mig av Norge och av VVS-branschen där.”

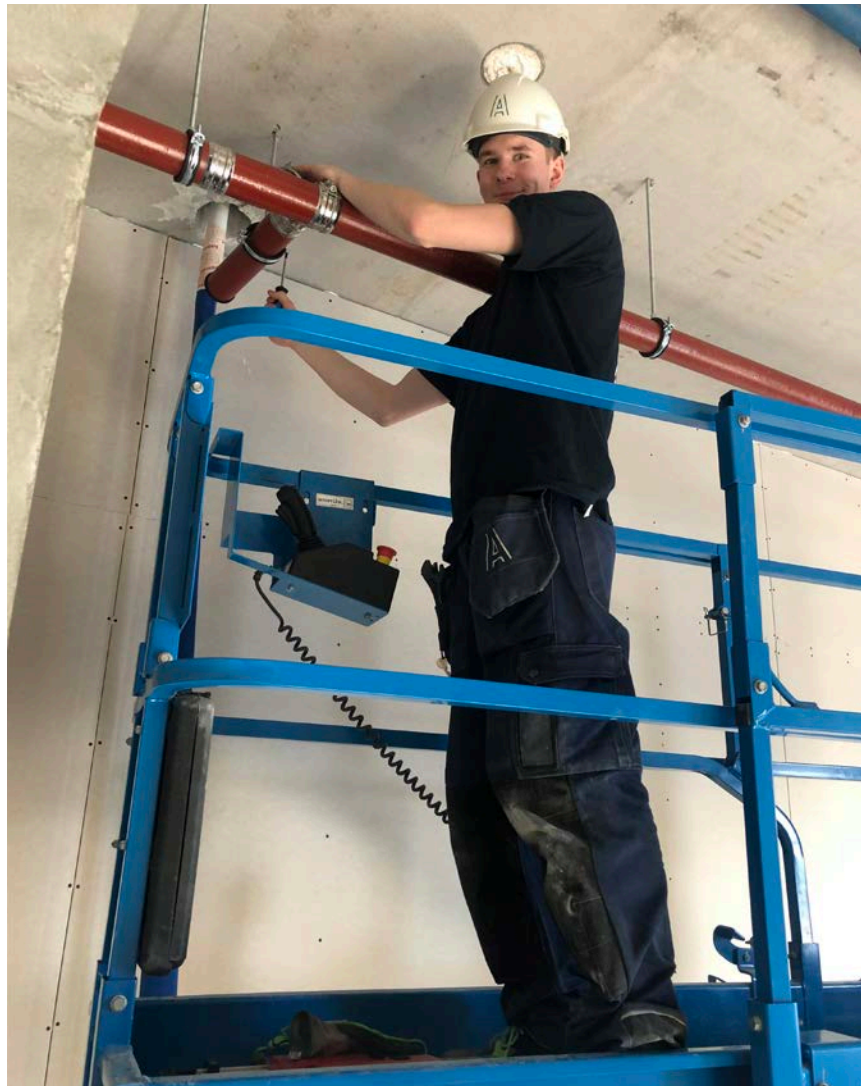
INGEN DIREKT ORSAK

”Någon direkt orsak till att jag valde just Norge finns inte. Jag hade som alternativ att åka till Norge eller Sverige och jobba eftersom jag ville åka utomlands, men ändå till en början till sådana länder där allt fungerar och är ganska lika som i Finland. Jag tyckte att Norge verkade bättre, eftersom jag har varit så mycket i Sverige och ville satsa på något nytt.

Jag arbetar för rekryteringsföretaget Pecus AS här i Norge. Via dem är jag sedan uthyrd till Assemblin som har sitt norska huvudkontor i Drammen centrum. Till Drammen tar det ca 30 minuter med bil från Oslo centrum.”

INTRESSANT JOBB

”Assemblin har en projekt- och serviceavdelning och har specialiserat sig på stora projekt, som till exem-

pel det hotellbygge jag nu jobbar på. Hos Assemblin jobbar jag på projektsidan med allt inom VVS. På hotellbygget jobbar vi ofta i par. Hotellprojektet tycker jag är väldigt intressant och roligt. Till mina arbetsuppgifter har hört sprinklerinstallation i hotellet, men också tappvattenledningar och avlopp har hört till vardagen.

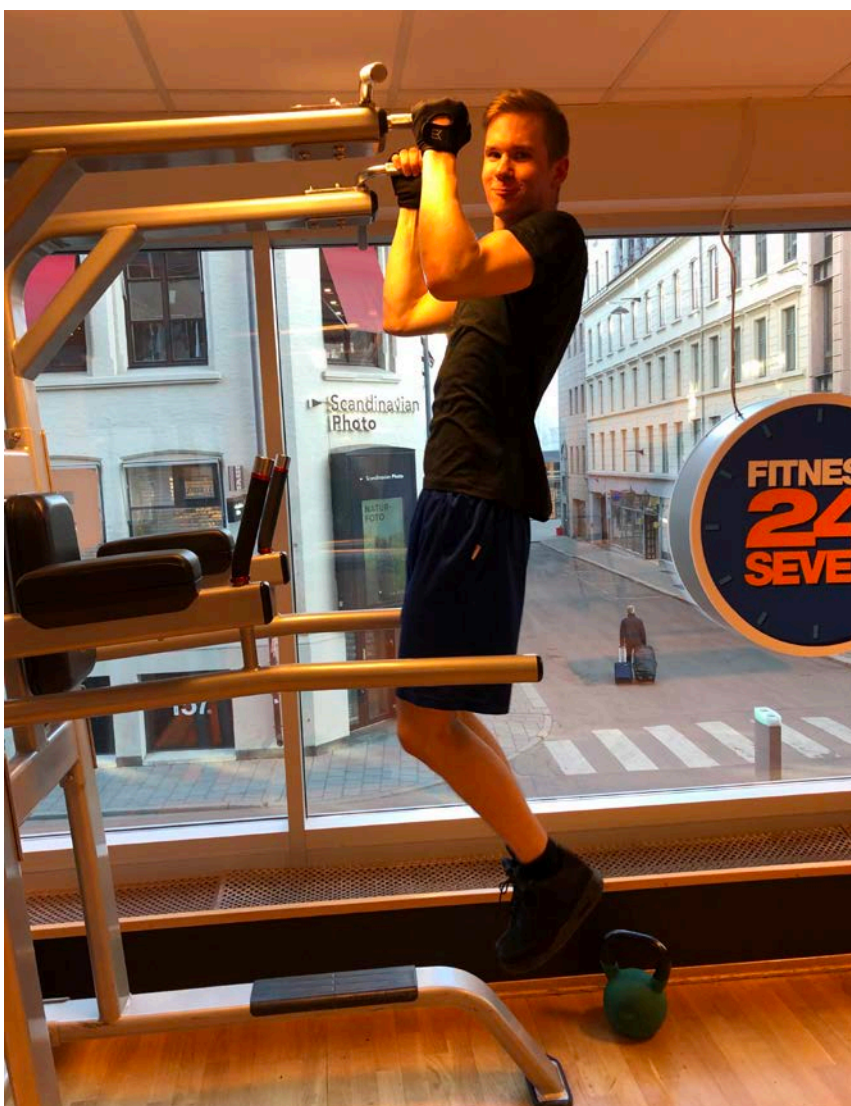
En dag fick jag möjligheten att åka på arbetsuppdrag med en av Assemblins servicemontörer. Då hade vi läckagereparationer på agendan. Men jag tycker nog att arbetet på hotellet med projektavdelningen är intressantare.

På min arbetsplats finns det många polacker och andra som inte talar norska, så därför blir det mycket engelska under arbetsdagarna. Alla mina arbetskamrater från Assemblin är endera från Sverige eller Norge, så jag talar både norska och svenska. Männ-

iskorna här i Norge förstår ju svenska rätt så bra, men för mig och svenskar överhuvudtaget, är det lite svårare att förstå norska. Många branschord inom VVS i Norge är helt andra på norska än på svenska, så det var till en början svårt att förstå vad som sades. Jag tycker att jag ändå rätt snabbt har lärt mig förstå norska och nu börjar det redan löpa bättre.”

MORGONKAFFE

”En normal dag på arbetet för oss börjar, precis som i Finland, med morgonkaffe. Efter det går man och plockar med sig material som kommit på morgonen och för det till en container, där vi förvarar alla produkter. Efter det går var och en till sina egna arbetsuppgifter. Klockan 11.30 är det dags för Assemblins mattur, det vill säga en halv timmes paus. Till arbetet ska du ha med dig egen mat som kan

förvaras i ett kylskåp på arbetsplatsen. Det finns mikro att värma maten i. Själv har jag varje dag mat med mig, men de flesta på bygget har endast en smörgås som de äter på dagen. På fredagen brukar vi ofta beställa mat från en lokal grill och sedan äta på arbetsplatsen. Arbetet fortsätter efter matpausen och arbetstiden slutar måndag till torsdag klockan 15.30 och på fredagen klockan 14.00.

Arbetsdagarna skiljer sig lite för dem som jobbar rotation, eftersom de alla jobbar lite olika tider beroende på hurdant rotationskontrakt de har. Vi har till exempel två svenskar som annars jobbar lika som vi, men de jobbar måndag till torsdag från sju på morgonen till sju på kvällen med ytterligare en halv timmes matpaus klockan 15.30 och sedan åker de hem på torsdag kväll efter jobbet.”

ANSVARSFULLT ARBETE

”På jobbet har jag rätt så stort ansvar, eftersom jag ibland jobbar ensam och långa kvällar med egna saker och då har jag ingen jag kan kolla med eller rådfråga. För mig som just färdigt utbildad kräver det noggrannhet och mycket ansvar, men det är inget problem för mig.

Jag har märkt en hel del saker som skiljer sig inom VVS-branschen och i arbetskulturen mellan Finland och Norge. Bland annat en del verktyg, som vi i Finland har för att underlätta arbeten och förenkla vardagen har de inte hört om här. Men i det stora hela fungerar allt ganska lika.

Jag hör till VVS föreningen i Finland sedan snart ett år tillbaka och har funderat på att delta i den norska motsvarande föreningens verksamhet. Men jag tänkte öva lite

mera på min norska innan jag går med i föreningen.

I början när jag bodde här i Norge gick min fritid väldigt långsamt och jag hade inte riktigt något speciellt för mig, men redan efter några veckor började det komma mer och mer program och nu löper fritiden så att man inte riktigt ens har tid för allt. På fritiden har jag vandrat i bergen och börjat träna på gymmet. Men jag fokuserar nu också stort på att öva på inträdesprovet till ingenjörslinjen vid Arcada, där jag har planer på att fortsätta studera.”

HYBEL

”Här i Norge bor jag i en så kallad hybel. Hybel går ut på att man bor i någons egnahemshus i till exempel nedre våningen. Där kan finnas flera rum, så man kan vara flera arbetare som alla har varsitt rum och sedan ett gemensamt kök och badrum. I min hybel bor det tre andra personer och det råkar sig så att de alla är VVS-montörer från Sverige. En av dem är mitt arbetspar på hotellbygget. Vi kommer alla väldigt bra överens och har aldrig tråkigt tillsammans. Bemanningföretaget hyr hybeln och vi som jobbar hyr för vår del varsitt rum av bemanningföretaget.

Det är mycket vanligt i Norge att det kommer VVS-montörer från utlandet som jobbar för rekryteringsföretag, mest nog från Sverige och Polen och de jobbar ofta rotation, alltså 14 dagar jobb och 14 dagar hemma eller två månader jobb och en månad hemma. På många byggplatser finns det mest personal från bemanningföretag just från Sverige och Polen.

Den norska sjukvårdsbranschen lockar ju också fortfarande väldigt mycket arbetskraft från utlandet och många från Sverige och Finland jobbar i den branschen.” ♦

Emil är en ung man som vet vad han vill och målmedvetet arbetar för att nå de mål han ställt upp. Om allt går enligt planerna – och varför skulle det inte göra det – blir man inte förvånad om han i en snar framtid delar med sig av sina erfarenheter från Norge åt studiekamraterna vid Arcada.